

posuši in za zimo ohrani, ali pa se vejevje naseka, v snope poveže in kot tako na suhem posuši in po zimi razni živini polaga. Govedom se listje med rezano seno in slamo nameša in potem popari, kar se v posebnih tružicah godi, od katerih se po jedna vsaki glavi zjutra, opoldne in zvečer v jasli postavi. Ovcam in kozam se pa daje suho listje, in sicer ali kot „smukanje“ ali kot „veje“.

Tako delajo na Krajskem po Gorenjskih krajih. Pa tudi po drugod se poslužujejo listja za klajo.

Tako posekavajo na Šleskem topolom vršiče in jih ovcam polagajo, ki to listje kaj rade obirajo. Na južnem Ruskem in na Ogerskem pa sploh vejevje drevesom obsekavajo in živini pokladajo. Tako tudi rast drevesom pospešujejo. Po drugod nasekujejo tudi od mladih jelk in smrek, ki so 10—20 let stare, spodnje košate veje (na 1½—2 metra dolge in jih v snopovje povežejo, v prozračne kopice zložé in jih posušijo. Po zimi, ko se suha klaja začne in so ovce na zeleno klajo že pozabile, polagajo jim jelkine in smrekove veje, kar pre posebno ovcam, ki so na jetrah bolene, dobro tekne in hitro in dober kup ozdravé. Vendar takšno ravnanje bi svetovali samo za največjo silo.

Kako jajca z vodnim steklom dolgo časa dobro ohraniti.

Vodno steklo je jedno najboljših sredstev jajca delj časa dobra ohraniti. Ta pomoček je dober kup in je tudi gotov in zanesljiv. V ta namen se nadevlje jaje v jerbas ali katero drugo posodo, skozi katero voda odtekatí more. Ta posoda z jajci vred se pomoči v raztoplino, v kateri se je vodnega stekla (Wasserglas) razpustilo, se zopet vzdigne iz nje in pusti, da se po večem ocedi in potem zopet še do dva ali trikrat v raztoplino pomoči. Tako se napravi na jajčni lupini skorja iz vodnega stekla, skozi katero ne more zrak do notrajnih jajčnih del in tako ostanejo jajca dolgo časa dobra in črsta.

Bramorje iz vrtnih gred pregnati.

Te nadležne škodljivce naj prej s tem preženeš, ako jima ne puščaš miru.

Naj boljše je toraj grede, v katerih gospodarijo, večkrat in dobro predelati. Polové se v lonce po stezicah v zemljo vstavljene in z vodo nalite, v kateri otonejo, ko vanje pocepajo.

Sejmi. 3. julija sv. Ilj pri Slov. Gradci, Maribor, Petrovče, Polensčak, Remšnik, Tinsko, Wildon, 4. jul. Maribor, Podplat, Rečica, Vozenica, Videm, 6. jul. Brežice, 7. jul. Vojnik, 8. jul. v Andraž v Susilab, sv. Jurij na Pesnici, sv. Hema, Pišcece, 9. jul. Konjice, 10. jul. Lemberg. Na Koroškem 2. julija Kaplja, na Kranjskem 1. jul. sv. Mohor, 2. jul. sv. Gothard, Srednja vas, na Hrvaškem 6. jul. Jasenovac, 13. jul. Zagreb, Bakar in Dabrava.

Dopisi.

Iz Gradca. (Vabilo gg. učiteljem.) Izmej učiteljstva ljudskih — in meščanskih šol v Gradci ustanovil se je odbor, da bi priredil stalno razstavo učnih pripomočkov za ljudske in meščanske šole, za učiteljske pripravnice, in za učiteljske in šolske biblioteke. Odbor za stalno razstavo je uže meseca januarja t. l. poslal okrožnico na različna založništva učnih pripomočkov. Veliko tvarine se je doposlalo in še vedno dohaja nova. Do sedaj se je toliko nabralo, da je razstava zagotovljena. Sledeče vabilo ima namen, tudi vsa ona založništva, fabrike in druga podvzvetja in društva, katera v tej stroki producirajo, in katerih naslovi so bili do sedaj odboru neznaní in se jim tedaj okrožnica ni mogla doposlati, opozoriti na stalno razstavo učnih pripomočkov v Gradci in je povabiti k vdeležbi. Sledeče točke so podlaga razstavi, po katerih se ima razstavitelj in odbor ravnati: 1. Vsak producent podari razstavi po jeden komad svojih izdelkov in ga „franco“ dopošlje; potem nima razstavitelj nikakoršne druge skrbi. 2. Vsak komad dobi nepogojno takov prostor, da se lahko opazi. 3. Pri večjih zbirkah se tudi, ako je treba, posebna omara ali tudi zapornica dovoli. 4. Zadnji čas dopošiljanja je 1. avgust 1882, da se pozneje laglje natančno določi dan, kedaj se ima odpreti razstava. 5. Tudi novi izdelki, kateri bodo po odprtji razstave dovršeni se prejemajo. 6. Cena, imeniki in čedne tablice, itd. itd. so že zarad kupčijskega prospeha potrebni. 7. Odbor in razstava sta stalna in je poglobitna naloga odborova trgovinski dobiček razstavnikov bezstransko in vestno pospeševati. Vse reči naj se pošiljajo na Jakob Lochbichler, Director der Franz-Josef-Schule, Obmanu des Ausschusses für die permanente Lehrmittel-Ausstellung in Graz.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Zaspanci. — Izdajalci. — Narodnjaki. — Samostal.) Veliko prošenj za pravične tirjatve Slovencev je že romalo k državnemu zboru, vendar mnogo občinskih predstojnikov in svetovalcev še spi in se ne zavedo, da bi začeli pospeševati blagor Slovencev. Tako tudi še spava predstojnik lepe Šavnice. Tega moža so nagovarjali čč. gg. duhovniki g. učitelj in še drugi narodnjaki, toda brez vspeha, rekel je: naj ostane vse pri starem, veliko boljši je, ako zna deca nemški, kako pa to novo slovensčino, ktere ne umejem, tudi vsak z nemščino dalje (?) pride kakor slovensčino, torej se ne podpišem. Vidi se iz tega odgovora da bi se silno rad podpisal na Miheličevo žlobudro in skočil v nemškutarski koš, da bi ga okolo po svetu nosili, kakor „Trenčarji“ okrožnike, ter se mu pošteni Nemci smejali, rad bi pljunil v svojo lastno skledo pa menda ne bode se brigal za Mihaliča. Drugače je pravi „Kruc“ med onimi ktere najavljva vili dopisnik od Radgone, pravi izdajalec domovine. Ali ne véš, da si Slovenec in rojen „na Drvanji“?

Ali si zmožen dokazati, da znaš lepo in pravilno nemški pisati in govoriti? Še celo svojega imena ne znaš podčrtati. — Slovensko molitveno knjigo pa vendar le rabiš pri službi božji, zakaj pa to? Ako slovenščino v kot porivaš in sovražiš, to je bi dokaz, da nemški brati ne znaž, nemškutaril bi pa vendar le rad. Gotovo ti še ni znano geslo našega svitlega cesarja: „Mir hočem narediti mej svojimi narodi!“ In ta mir ne podpiraš. Sramoto delajo oni, ki so ptujskemu preroku se dali zvbiti na limanice in so podpisali Slovincem nasprotno prošnjo, ter pljunili v svojo lastno skledo, iz ktere bodo jedli, zatajivši svoj materni jezik, svojo narodnost. Ti so zares pravi „Krucci“ pravi Judeži. Niste vredni, da Vas nosi naša zemlja slovenska! — Živijo klice pa pošiljajmo onim, vrlim in neustrašenim možem, ki so hitro podpisali nam Slovincem potrebno in pravično prošnjo. V naši fari sv. Ane so se podpisali razun gori omenjenega strahopetneža in srenje „Rozengrund“, ktera je pa precej že ponemčena, ali vsaj veliko njih slovenski noče govoriti, te le občine: Ledinek (J. Čeručec), Kremberg (A. Ornik), Šitanci (N. Čeručec), Zgornja Ročica (A. Špindler) in kako slišim tudi — Šice (M. Eferl). Tem možem kličemo navdušeni: Slava! — Mnogi pa se plašijo: kaj pa bo rekla gospodska po kancelijah, ako se za slovensko reč podpišem. V to vam strahopetneži naj služi v izgled Matej Tonejec — Samostal, ki je dne 15. maja zatisnil svoje blage oči. Bil je na Dunaji učitelj na mestni šoli v Leopoldovem in marljivo pisal v „Zvon“ v „Kres“ in za družbo sv. Mohorja. Samostal je služboval vedno pri Nemcih, a svoj čut za slovenski narod in mili materni jezik ni utopil v nemškutarijo. Od dunajskega mestnega zbora je bil sicer ostro grajan, ker se je pri ljudskem štetju podpisal, da je njegov občevalni jezik slovenski. Tudi nemški „Schulverein“ na Dunaji ga je hotel ob ime pripraviti, ker pri svojem prepričanji ni hotel postati njegov ud, a vse je bilo zastonj, cn je ostal Slovenec, on je umrl Slovenec in spolnila se mu je želja, da je pokopan v rojstnem kraju. Bodi iskrenemu Slovincu domača zemlja lahka! Od Samostala pa vzemite vsi predstojniki izgled, ne ustrašite se vsakega malega piša in ne obračajte plašča za vetrom, ampak složno in pogumno se oklenite drug drugega, in Slovincem gotovo zasija lepše solnce in milejše bodo začele zvezde svetiti. Bog daj skoraj rešilni glas: Slovenci so dosegli popolno ednakopravnost: v uradib, v šolah in javnem življenji.

Sovražnik Judežev.

Iz Ptuja. (Mihelitscheve peticije) se v naši okolici na tak način lovijo. Pri sv. Urbani sta dva brata Mariniča, oba iz Leibgarde Dr. Mihelitscha v Ptuj in v nemškem Schulvereinu. Eden je mesar, drugi poštar in ob enem zakotni odvetnik okolice in nekaterih občinskih predstojnikov, katerim nemške dopise prebira in rešuje; se ve da se boji slovenskega uradovanja, ker bodo ta-

krat ljudje, posebno občinski predstojniki, sami dopise uradni razumeli in odpisovati mogli. Zato pošlja ta dvojica pošnega slugo Bezjaka z Mihelitschevo peticijo, ktero sta najpoprej sama podpisala, da podpisov nabira. Dobro je podučen, na kak način mora loviti. V Desencih ni bilo obč. predstojnika doma. Tam je prisilil njegovo hčerko, da je očeta podpisala in obč. pečat pritisnola. Kaj je to? V Trnovcih je pa našel predstojnika, ko je guoj vozil. Ker ni imel časa, mu reče, naj mu tam pusti, kedar bo znal, kaj je, bo uže podpisal. Župan nemški ne zna, zato vse dopise obč. svetovalcu Potrču prebirat nosi, kateri tudi za njega uraduje. Temu reče zvijak, kaj bote to, saj vidite, da sta uže oba Mariniča in drugi podpisani, Mariniča pa že vesta, kaj podpišeta, in vlovljen je bil. Na blizo jednak način je tudi predstojnika občine Bišečki vrh ukanil. Po takih sleparijah so občinski predstojniki bili zapeljani.

Ž v.

Ormož. (Okrajni zastop.) Dne 8. julija bode okrajno zastopstvo zborovalo, seja se začne ob 9.; gg. zastopniki se opozorijo, ka naj o pravem času pridejo. Na dnevnem redu je med drugimi rečmi tudi zahtevanje g. Franca Kozola, naj bi mu se za izdelovanje računa za prejšnji okrajni zastop izplatila plača od 35 gl. Novi, sedajšnji okrajni zastop mu teh 35 gl. še ni dovolil in mislim tudi ne bode, ker vsaki gospodar je dolžen račun polagati o svojem gospodarstvu in zato nima pravice še posebno plačo zahtevati; zato tudi poprejšnji odbor mora brezplačno račun položiti, kakor ga sedajni brezplačno polaga; moramo varčno gospodariti, ker žalibože smo le dolgove podedovali od Kadavega gospodarstva, tako, da si sedaj moramo na menjice izposojevati denarja in sicer smo ptujski mestni branilnici dolžni 1000 gold. — Na dnevnem redu je tudi izobčenje Žerovinec iz ormoškega sodnijskega okraja in vtelesenje okraju ljutomerskemu; odbor nima nič zoper to željo občine žerovinske, in predlaga, naj se ta sprememba izvrši. — Konečno pride račun sedajnega odbora za l. 1881 na vrsto, o katerem pa se bode pozneje v „Gospodarju“ poročala.

Iz Slov. Bistrice. (Sorschagg.) „Alle Bindschen soll man hängen“. S temi besedami je stopil dobro znan nasprotnik Slovincem iz Slov. Bistrice isti dan iz vagona, ko je bil g. Leon tako hudo obsojen v Celji. Komaj je vlak zastal in konduktar zaklical: „Windisch Feistritz 1 Minute“, so se na daleko zaslisale hudobne besede: „Vse Slovinci moramo obesiti!“ In kako so bili vsi nemčurji veseli, da je bil g. Leon obsojen! Da, celo v Celje so nekatere šli, da bi preje slišali obsodbo odgovornega uradnika „Städt. Post“. V tem svojem veselju pa so bistriški nemčurji pozabili na besede rajnega Slomška, kateri popova: „Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti“. Kaj, bode gotovo marsikateri vprašal, po-

meni za veseljem žalost? Za koga žalost? Za Slovence? Kaj še! Nemčurjem v Slov. Bistrici se je kmalu vse veselje v bitko žalost spremenilo. Pa ne mislite, da so zaradi tega žalostni bili, ker jih je krščanska misel obšla in g. Leona pomilujejo, ampak zavoljo tega, ker je glavač bistriških nemčurjev, slabo znani Franc Sorschagggg prišel v detiko z okrožno sodnijo v Celji, kjer ima zdaj priložnost in čas počivati od svojih trudapolnih dejanj. Povelju sodnijskemu, da ga zgrabijo, prišel je v okom s tem, da je sam se po železnici odpeljal k sodnji v Celje, njegovega hlapca pa so žandarji v železje djali in odgnali h krvavej sodnji. Zakaj? O tem prihodnjič.

Iz Ptujске okolice. (Narodnja prošnja do učiteljev in duhovnih gospodov.) Pri letošnji uč. konferenci v Ptuj dne 6. julija se bode tudi predlagalo zastran nemščine v ljudski šoli. Predlog, katerega misli staviti nek učitelj, da bi se nemščina čisto iz šole izbacnila, bil bi slab. Utegnilo bi se prigoditi, da bi večine glasov ne dobil, in če ravno bi dobil, je dvomljivo, bi se li „od zgorej“ potrdil ali ne. Opozorujem pa učitelje, naj glasujejo za predlog: drugi deželni jezik začne se s petim šolskim letom“ Tudi č. g. duhovniki naj bi blagovolili o tem z domačimi učitelji govoriti, da ne bi morda se dali loviti za kako drugo glasovanje, katero je obrneno proti slovenščini. Tovariši! prilika se sedaj ponuja pokazati, da nam je res za blagor naše dece, da hočemo poprej oblažiti srca otrok v maternem jeziku, nego drugi jezik učiti. Opozorujem posebno one učitelje, ki so bili 15. t. m. pri zborovanju v Ptuj, in poslušali izvrstne besede učenega prof. g. F. Hubada. Citajte Diestervega, Komenskega itd., vsak povdarja le materni jezik. K. pravi, da otroka prezgodaj tuj jezik učiti, je toliko kakor ga poprej jabati nego hoditi učiti. Jaz mislim, da je dolžnost učiteljev se po nazorih najslavnejših pedagogov ravnati, drugače nismo učitelji naroda nego najemniki. Želeti bi pa tudi bilo, da bi se naše uradne konference tudi udje okrajnega šolskega sveta prav obilo vdeležili.

Naroden učitelj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Trst je uže veliko naših ljudi iz Egipta pribežalo, ker ondi niso več varni. Vlada je odposlala vojne ladije našincem, ki so še v Egiptu, na pomoč. — Vstaje hercegovske in krivošijanske je konec, vstaši se vračajo in polagajo orožje. F.M.L. Jovanovič se je poslovil od vojakov, ter podal v Zadar. Višji poveljnik v Bosni in Hercegoveni je zopet F.Z.M. plem. Dahlen v Sarajevu. — V deželnem zboru goriškem dasvetuje poslanec dr. Tonkli, naj se volilna pravica raztegne tudi na tiste, ki plačujejo 5 gold. direktne dače, ker do sedaj volijo samo

tisti, katere zadene 10 gold. Tudi zahteva, naj vsako mesto, vsak trg voli doma. No, takšne pre-naredbe bi tudi na Štajerskem trebalo. — Korošci v Lavantskej dolini imajo volilno prasko, ker je Otič poslanstvo za državni zbor položil. Liberalni kandidat je grof Eugen Poche, konservativni pa č. g. Zojer, župnik v Wolfsbergu. — Centralna komisija za uravnavo gruntne dače prične svoje končno delovanje 15. septembra. — Nemški profesorji na praškem vseučilišču so tako srditi na česki narod, da ne trpijo profesorja Gyndelna med seboj, ker vedó, da je Čehom pravičen. Takšni Nemci so pač sami krivi, da jih Slovani ne moremo radi imeti. — Liberalci nemški sklicavajo razne shode in rogovilijo zoper ministerstvo in še posebno zoper Slovane, kakor da bi znoreli. Ne pomaga jim nič. Pravica mora biti vsem jednaka, ker vsi nosimo jednaka bremena državnih davkov. — V Trstu dobili so lahoni pri volitvi za mestni zbor 27 glasov, in domoljubi s Slovenci vred tudi 27. — Na Ogerskem so ljudje čedalje srditnejši zoper Jude. Sedaj je skoraj gotovo, da so Judi kristijansko deklico 14letno Estero Salomosi zaklali. Toda preiskava še ni dokončana.

Vnanje države. Med Nemci vnela se je zaradi bodočih volitev za deželni zbor pruski srdita borba med strankami; zlasti liberalci si prizadevajo, da bi zmagali in vplezali do gospodstva. Bismark drži s konservativci. — Ruski veliki knez Mihael došel je v Varšavo med Poljake; ti so ga sijajno sprejeli. Njegovi oficirji pa ogledujejo okolico, kder hočejo šance narediti in Varšavo spremeniti v drugo Plevno: general Skobeljev pa utvrduje Brest, Pinsk in Bobriusk. Tako hočejo sovražniku pot zapreti do osrčja ruske države. — Srbski kralj je podpisal postavo, katera močno krči tiskovno svobodo. — Greška vlada naročila je na Angleškem 5 ladjij oklopnic; otočani Krečani pripravljajo vstaneke zoper Turke. — Sultan močno podpira Arabi-pašo v Egiptu zoper Francoze in Angleže; poslal mu je celo Medji-red ali „orden“. Muhamedani celega sveta so pa vgreli in hrepenijo znositi se nad kristijani ter upliv Evropcev v Aziji in Afriki zatreti. Zato slednji bežijo iz Egipta. okolo 40.000 jih je uže pobegnolo. Egiptovski vice-kralj miri sicer svoje ljudi pa razburjenost je vsakako velika. Pred Aleksandrijo stoji 22 evropskih ladjij oklopnic. Angležem sicer za Egipt ni veltko, pač pa za Sueški kanal, kder imajo najkrajšo pot v Indijo. Zato poročajo listi, da hočejo vojakov izkreati in se kanala polastiti. To pa bi utegnolo večjo vojsko zakriviti. — Francoski freimaurerji v državnem zboru so sklenoli vse križe pometati iz sodnij. Tako jim je Kristus križani Gospod zoperu! — V Severni Ameriki bodo 30. t. m. morivca Guiteauja obesili, ki je lani ubil predsednika republike ameriške. Dolgo je pravda tekla: sedaj je dotekla.